משנה · אחרונים · תוספות רבי עקיבא איגר · סדר מועד

תוספות רבי עקיבא איגר על משנה חגיגה

רבי עקיבא איגר

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

תוספות רבי עקיבא איגר על משנה חגיגה

רבי עקיבא איגר

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/תוספות-רבי-עקיבא-איגר-על-משנה-חגיגה/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה 202611200317-v39 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
משנה א 4
משנה ד 5
משנה ו 5
פרק ב 5
משנה ד 5
משנה ו 5
פרק ג 6
משנה ד 6

פרק א

משנה א

[אות א] **במשנה חוץ מחש"ו**. אין למדין מן הכללות אפילו במקום שנאמר בהן חוץ (כמ"ש הרע"ב רפ"ג דעירובין) דהא תנא ושייר המקמץ (היינו שמלאכתו לקבץ צואת כלבים לעבד בהן עורות) והמצרף נחשת, והבורסי. ומי שאין לו קרקע. ומיהו אי משום הני לאו שיורא הוה דפסול דגופא קחשיב לאפוקי הני דפסולן מחמת דבר אחר הוא משום אומנתו וכו' וטמא פשיטא ליה לפי שאינו בביאה אינו בהבאה. עכ"ל התוס'. והא דמקמץ ומצרף נחשת ובורסי פטורים מן הראיה הכי איתא בסוגיא (דף ד' ע"א) בברייתא. אחרים אומרים המקמץ וכו' שנאמר כל זכורך מי שיכול לעלות עם כל זכורך יצאו אלו שאינן ראויין לעלות עם כל זכורך (דכל אלו ריחם רע כדאיתא (פ"ז מ"י דכתובות) ואין יכולין לעלות עם חביריהם רש"י) והך דאין לו קרקע הוא מימרא דר"א בפ"ק דפסחים (דף ח' ע"ב) ויליף לה מקרא דלא יחמוד איש את ארצך. וטמא ילפינן לה בסוגיין (דף ד' ע"ב) מקרא דכתיב ובאת שמה והבאתם שמה כל שישנו בביאה ישנו בהבאה וכל שאינו בביאה אינו בהבאה וכ' בס' טורי אבן הא דאצטריך קרא לטמא ולא יליף לה כפשוטו מקרא דכתיב ג"פ בשנה יראה לא יראה פני ריקם דאין חייב בקרבן אא"כ ראה פניו דוקא בעזרה היא (כמ"ש בתוי"ט) וטמא אסור ליכנס בעזרה. מ"מ נ"מ אם היה טהור ביום א' דחג וראה פנים בעזרה ונתחייב בע"ר. ובשאר ימי החג נטמא דאינו מביא קרבן בעוד שהוא טמא דבשעת הבאה בעינן ראויה לביאה. והרמב"ם (פ"ב ה"ב מה"ח) כתב המקמץ כו' אעפ"י שהם מאוסים מפני מלאכתן הרי אלו מטהרין גופם ומלבושיהם ועולים בכלל ישראל ליראות. וכ' בכ"מ דמשמע לרבינו כיון דבלשון אחרים מיתנייא משמע דרבנן פליגי עליהן ומחייבי ונקטי' כוותייהו. ובשם הר"י קורקוס כתב דאחרים לא ממעטי אלא בעודם במאיסתם מפני שא"י לעלות עם כל זכורך אבל כשיטהרו מלבושיהם הרי הם כשאר כל אדם. והך דאין לו קרקע השמיט הרמב"ם ולא הביאה וכבר תמה במ"ל דלמה השמיט הרמב"ם דין זה:

[אות ב] **בהרע"ב ד"ה חוץ מחרש**. **שאין לו שמיעה גמורה**. תמוה לי דבסוגיין מבואר דמקרא למען ישמעו לא ממעט רק חרש לגמרי אלא דמדכתיב ג"כ באזניהם ע"כ דבא למעט חרש באוזן אחד:

[אות ג] **בא"ד דכתיב ולמען ילמדו** (**עכ"ל**). דהיינו דקרי ביה למען ילמדו בפתח דללמד לאחרים בעינן:

[אות ד] **בהרע"ב ד"ה וטומטום. אין העבדים חייבים בה**. לפ"ז היה חציו עבד וחציו ב"ח חייב בראיה משום צד חירות אבל בסוגיין מבואר דפטור משום דכתיב אל פני האדון ד' מי שאין לו אלא אדון אחד יצא זה שיש לו אדון אחר עיי"ש. ואף דלפי מ"א (בפ"ד דגיטין) דכופין את רבו לשחררו חציו עבד וחציו ב"ח חייב בראייה מ"מ נ"מ לדינא היכא דהעבד הוא סריס דאין כופין לרבו דפטור מראייה וא"כ לא הו"ל להרע"ב להשמיט דבר זה ועי' מ"ש בגליון תוי"ט (מ"ג פ"ג דברכות):

[אות ה] **בתוי"ט ד"ה נשים. ועוד דקטן דפטור**. עיין במ"ש הרע"ב פרק ה' מכ"א דאבות:

משנה ד

[אות ו] **במשנה ישראל יוצאין ידי חובתן**. עמ"ש בגליון (פ"ב דביצה מ"ד) בשם תוס' דשמעתין:

משנה ו

[אות ז] **בתוי"ט ד"ה חוגג כו'. חגר ביום ראשון כו'**. וחיגר בשעה ראשונה ונתפשט בשעה ב' חייב. כ"כ תוס' בר"פ ד"ה תשלומים. ומדברי הרמב"ם נראה דאם נעשה חיגר בליל יו"ט א' ג"כ פטור כיון דלא חזי בתחלת היום עיי"ש ובמ"ל. והא דאמרי' דאם חל י"ט א' בשבת שמביא חגיגתו למחר ול"א כיון דלא חזי בראשון. כיון דגברא חזי רק מחמת היום הוא דלא חזי יש לו תשלומין, שם בתוס' הנ"ל:

פרק ב

משנה ד

[אות ח] **שלא לקיים דברי האומרין**. בלאו האי טעמא הי' ראוי לאסרו בהספד ותענית דאפילו יחיד שמביא קרבן אסור בהספד ותענית כ"כ (למ"ב) [במ"ל] פ"ו מהלכות כלי המקדש. ע"ש דנסתפק אם הכא במשנתינו גם במלאכה התירו להוציא מלב הצדוקים או לא. עיי"ש:

משנה ו

[אות ט] **תי"ט ד"ה כאלו. והא אתא לאשמעינן כו'**. לא זכיתי להבין דברי תוס' בזה דאיך משמועינן דלחולין הוי טבילה הא אדרבא אם נימא דלא מהני יהיה מתני' כפשטא יותר דאשמעינן דהוי כלא טבל כלל אף לחולין. וכדאמרינן בסוגיין מאי לאו כאילו לא טבל כלל וצע"ג שוב מצאתי בעזה"י שהקשה כן במהרש"א:

פרק ג

משנה ד

[אות י] **בתוי"ט ד"ה שביהודה. לא שמיה אהל**. וגם לא אפשר להביאו בכ"ח המוקף צמיד פתיל דאין הקודש ניצול בצמיד פתיל. גמרא. ותמהו תוס' דהו"ל למחשביה דחומר בקודש מבתרומה דאינו ניצול בצמיד פתיל: